

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Urtos/1/2024
Identifikačné číslo spisu: 1024200003
Dátum vydania rozhodnutia: 14.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1024200003.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci odsúdenej R. G.S. pre trestný čin obchodovania s omamnými látkami podľa § 28a odsek 1 piaty prípad Zákona o omamných látkach Rakúskej republiky a iné, v konaní o návrhu odsúdenej o podmieňené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 14. marca 2024 v Bratislave sťažnosť odsúdenej R. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 1. februára 2024, sp. zn. 4Ntc/1/2024, a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdenej R. G. sa zamietá.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 1. februára 2024, sp. zn. 4Ntc/1/2024, podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov s použitím § 415 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) zamietol návrh odsúdenej R. G., narodenej XX. I. XXXX v J., trvale bytom D. XXXX/XX, J. - E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra, o podmieňené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 72 Hv 141/19k zo dňa 10. januára 2020, právoplatný dňa 14. januára 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 72 Hv 141/19k zo dňa 16. februára 2023, právoplatný dňa 8. marca 2023, uznaného a vykonávaného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Ntc/15/2022 zo dňa 14. júna 2023, vo výmere 11 (jedenásť) mesiacov, ako aj rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 65 Hv 90/20k zo dňa 27. októbra 2020, právoplatný dňa 31. októbra 2020, uznaného a vykonávaného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Ntc/15/2022 zo dňa 4. októbra 2022 vo výmere 730 (sedemstotridsať) dní a napokon rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 064 Hv 49/21z zo dňa 23. septembra 2021, právoplatným dňa 23. septembra 2021, uznaného a vykonávaného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Ntc/15/2022 zo dňa 8. februára 2023, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. marca 2023 sp. zn. 3 Urto 3/2023, vo

výmere 3 (tri) roky.

Proti tomuto uzneseniu podala odsúdená R. G. v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, v ktorej v podstate zopakovala svoju argumentáciu z návrhu o podmieňené prepustenie. Odsúdená spáchanie drogovej trestnej činnosti oľutovala a mala za to, že doterajší výkon trestu odňatia slobody splnil svoj účel, z ktorého dôvodu sa domáhala ešte jednej šance viesť na slobode riadny život, a to aj s poukazom na zdravotný stav jej matky, o ktorú sa spolu so svojimi deťmi chce starať.

Z týchto dôvodov navrhla, aby nadriadený súd zrušil napadnuté rozhodnutie a sám vo veci rozhodol tak, že by ju z výkonu trestu odňatia slobody podmieňene prepustil.

Sťažnosť spoločne s kompletným spisovým materiálom bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložená 27. februára 2024. Následne najvyšší súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdená podala sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce, a dospel pritom k záveru, že sťažnosť odsúdenej R. G. nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmieňene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieňeného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňeného trestu odňatia slobody.

Podľa § 415 ods. 1 veta prvá Tr. por. o podmieňenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieňeného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. októbra 2022 sp. zn. 3Ntc/15/2022, bolo rozhodnuté podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov tak, že rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 65 Hv 90/20k z 27. októbra 2020, právoplatný 31. októbra 2020, ktorým bola odsúdená R. G. uznaná za vinnú v bode A./I./ z trestného činu obchodovania s omamnými látkami podľa § 28a odsek 1 piaty prípad rakúskeho Zákona o omamných látkach, v bode A./II./ z trestného činu prípravy obchodovania s omamnými látkami podľa § 28 odsek 1 druhý prípad rakúskeho Zákona o omamných látkach a v bode B./ z trestného činu nedovoleného zaobchádzania s omamnými látkami podľa § 27 odsek 1 číslica 1 druhý prípad a odsek 2 rakúskeho Zákona o omamných látkach, na skutkovom základe opísanom v rozsudku, a odsúdená k trestu odňatia slobody vo výmere 730 dní na výkon ktorého bola zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, sa uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8. februára 2023 sp. zn. 1Ntc/15/2022, bolo rozhodnuté podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov tak, že rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň spisovej značky 064 Hv 49/21z z 23. septembra 2021, právoplatný 23. septembra 2021, ktorým bola odsúdená R. G. uznaná za vinnú v bode A./I./ z trestného činu nedovoleného zaobchádzania s

omamnými látkami podľa § 27 odsek 1 číslica 1 siedmy a ôsmy prípad, odsek 3 Zákona o omamných látkach, v bode A./II./ z trestného činu prípravy obchodu s omamnými látkami § 28 odsek 1 prvá veta druhý prípad Zákona o omamných látkach, v bode B./ a./ z trestného činu podvodu podľa § 146 rakúskeho Trestného zákona a v bode B./ b./ zo zločinu ťažkého nátlaku § 105 odsek 1, 106 odsek 1 číslica 1 rakúskeho Trestného zákona, na skutkovom základe opísanom v rozsudku, a odsúdená k trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého bola zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, sa uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. júna 2023 sp. zn. 4Ntc/15/2022, bolo rozhodnuté podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov tak, že rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 72 Hv 141/19k zo dňa 10. januára 2020, právoplatný dňa 14. januára 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu pre trestné veci Viedeň sp. zn. 72 Hv 141/19k z 16. februára 2023 právoplatným dňa 8. marca 2023, ktorým bola odsúdená R. G. uznaná za vinnú v bode I./A./1./ zo zločinu obchodovania s omamnými látkami podľa § 28a odsek 1 piaty prípad Zákona o omamných látkach, v bode I./A./2./ zo zločinu obchodovania s omamnými látkami podľa § 28a odsek 1 druhý a tretí prípad Zákona o omamných látkach a v bode I./B./ z trestného činu nedovoleného zaobchádzania s omamnými látkami podľa § 27 odsek 1 číslica 1 druhý prípad Zákona o omamných látkach, na skutkovom základe opísanom v rozsudku, a odsúdená k trestu odňatia slobody vo výmere 11 mesiacov, na výkon ktorého bola zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, sa uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky.

Písomným podaním doručeným Krajskému súdu v Bratislave dňa 28. decembra 2023 odsúdená R. G. požiadala o podmienené prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Z hodnotenia odsúdenej R. G.S. vo výkone trestu na území Slovenskej republiky vyplýva, že odsúdená bola do výkonu trestu odňatia slobody dodaná z cudziny 30. augusta 2023, a to do ústavu v Bratislave. Jej správanie bolo na požadovanej úrovni, pracovne zaradená nebola. Nemala evidované žiadne disciplinárne odmeny ani disciplinárne tresty. Dňa 19. septembra 2023 bola premiestnená na ďalší výkon trestu odňatia slobody do ústavu v Nitre. V nástupnom oddiele bola od 20. do 27. septembra 2023 a následne bola umiestnená do kolektívu odsúdených žien minimálneho stupňa stráženia diferenciacnej skupiny „B“. Správanie a vystupovanie odsúdenej bolo na požadovanej úrovni. Osobnú a kolektívnu hygienu dodržiavala, v osobných veciach si udržiavala poriadok. Príkazy a pokyny príslušníkov plnila. V kolektíve odsúdených žien konflikty nevyvolávala. Disciplinárne odmenená, ani disciplinárne potrestaná nebola. Odsúdená sa vo voľnom čase venovala počúvaniu rozhlasového vysielania, sledovaniu televízneho vysielania, ľúšteniu krížoviek a čítaniu literatúry z ústavnej knižnice. Na vychádzky chodievala podľa počasia. Aktivít podľa plánu kultúrno-osvetovej činnosti sa zúčastňovala. Nebola členkou žiadneho oddielového krúžku. Svoj voľný čas využívala aktívne. Pracovne zaradená bola od 16. novembra 2023 do 3. decembra 2023 na nestráženom pracovisku mimo ústav s dohľadom Hessel, z ktorého bola vyradená zo zdravotných dôvodov. K pracovnej morálke neboli hlásené nedostatky. Zapájala sa do činností pre všeobecný rozvoj osobností odsúdenej formou čistiacich a dezinfekčných prác v oddiele i v ústave. Odsúdená je slobodná, matka dvoch maloletých detí. Kontakt formou korešpondencie a telefonovania udržiavala s matkou, nevlastným otcom, krstnou matkou a deťmi. S biologickým otcom sa kontaktovala sporadicky. Výživovaciú povinnosť si nahlásila na S. G. a T. G.. Odsúdená uviedla, že po výkone trestu odňatia slobody pôjde bývať k matke a nevlastnému otcovi na adresu: D. XXXX/XX, J.. V zaobchádzaní s odsúdenou sa uplatňoval nedirektívny prístup. Stanovené ciele programu zaobchádzania menovaná plnila vo všetkých oblastiach. Menovaná bola vo výkone trestu odňatia slobody druhýkrát. Postoj k trestnej činnosti mala verbálne kritický. Správu o správaní odsúdenej vo výkone trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu odňatia slobody v Rakúsku ústav Nitra a ani odsúdená nemá k dispozícii. Resocializačná prognóza je u odsúdenej menej priaznivá. Riziko sociálneho zlyhania je stredné, napriek tomu sa odporúča podmienené prepustenie odsúdenej s dohľadom. V odpise registra trestov má odsúdená R. G. evidovaných osem záznamov o predchádzajúcich odsúdeniach, a to prevažne pre majetkovú trestnú činnosť, z toho v troch prípadoch

na území Rakúskej republiky pre drogovú trestnú činnosť.

Na základe takto vykonaného dokazovania a jeho následného vyhodnotenia rovnako nadriadený súd dospel k záveru, že v prípade odsúdenej R. G. nie sú splnené všetky zákonné podmienky vyžadované ustanovením § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. pre pozitívne rozhodnutie o jej podmienenom prepustení z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Vzhľadom na skutočnosť, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, poukazuje najvyšší súd na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, v ktorom sumarizuje celú argumentáciu, na ktorej základe napadnuté uznesenie vydal a ku ktorej sa najvyšší súd argumentačne pripája:

Z dikcie prvého z citovaných ustanovení vyplývajú dve materiálne podmienky, ktoré pre účely rozhodnutia o podmienenom prepustení odsúdenej osoby musia byť splnené kumulatívne. Prvou z nich je plnenie povinností a správanie odsúdeného vo výkone trestu preukazujúce polepšenie a druhou je zase to, že od odsúdeného možno (dôvodne) očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Z takto zákonom stanovených materiálnych podmienok potom vyplýva, že dosiahnutý stupeň nápravy sa má posudzovať nielen podľa správania sa odsúdenej a jej pomeru k práci počas výkonu trestu odňatia slobody, ale tiež s ohľadom na to, či sa zbavila všetkých záporných vlastností a sklonov, ktoré viedli k trestnému činu, pre ktorý bola odsúdená a či sa podmienkam a požiadavkám spisová značka výkonu trestu neprispôsobila len formálne. Závažnosť spáchaného trestného činu, rovnako ako skutočnosť, do akého ústavu je odsúdená zaradená, je potrebné hodnotiť v súvislosti s otázkou, či vzorné správanie sa odsúdenej vo výkone trestu a jej vzťah k práci, je výrazom jej skutočného polepšenia a či je možné od nej očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (R 37/1973). Z materiálneho hľadiska teda nie je pre rozhodnutie o podmienenom prepustení rozhodujúce len správanie sa odsúdenej vo výkone trestu a zaradenie do ústavu toho ktorého stupňa strázenia, ale musí byť splnená aj ďalšia podmienka explicitne upravená v návetí § 66 odsek 1 Tr. por., ktorou je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života v budúcnosti zo strany odsúdenej. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdená v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdenej, vrátane jej skorších odsúdení (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. apríla 2016, sp. zn. 5 Urtost 2/2016 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2017 pod č. 5).

Vo vzťahu k prvej materiálnej podmienke konajúce súdy teda nemali dôvod pochybovať o pozitívnom hodnotení odsúdenej počas doby doposiaľ vykonávaného trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky, o čom svedčí správa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra.

Avšak pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, t. j. či sa od odsúdenej R. G. môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, túto konajúce súdy v jej prípade nepovažovali za naplnenú. Z odpisu registra trestov sa dalo zistiť, že u odsúdenej R. G. je evidovaných až 8 záznamov.

Rovnako konajúce súdy musia konštatovať, že na odsúdenú nemali žiadny vplyv a želaný účinok doposiaľ použité prostriedky trestného práva, a to dokonca ani ostatný výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky (trest vykonala 6. mája 2012). Napokon aj v rámci hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra sa konštatuje stredné riziko sociálneho zlyhania a menej priaznivá resocializačná prognóza. Okolnosť spočívajúca v predchádzajúcej trestnej minulosti odsúdenej, ako aj nepriaznivá resocializačná prognóza, vo svojom súhrne neodôvodňujú záver, že od odsúdenej možno ešte pred výkonom všetkých uložených trestov odňatia slobody rozumne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, čo je aj jedným z atribútov účelu trestu vyjadreného v § 34 ods. 1 Tr. zák. V tejto súvislosti treba len dodať, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa odsúdená mohla domáhať ihneď, ak sa po určitú, zákonom stanovenú dobu správala vo výkone trestu slušne, vzorne si plnila uložené povinnosti, či riadne pracovala. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za

dobré správanie, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž namieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdená povedie aj na slobode riadny život a nie je tu pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdenej, vrátane jej trestnej činnosti, od ktorej, vychádzajúc z konkrétnych trestných vecí, odsúdenú R. G. neodradili ani vyššie zmienené odsúdenia.

Vzhľadom k tomu konajúce súdy zhodne dospeli k záveru, že s ohľadom na jej kriminálnu minulosť, nedáva osoba odsúdenej dostatočnú a reálnu záruku, že sa v budúcnosti vyvaruje trestnej činnosti, čo vedie súd k záveru, že je potrebné na ňu pôsobiť celou dĺžkou výkonu trestu odňatia slobody, a to z hľadiska potreby jej dôslednej prevýchovy a súčasne prihliadajúc aj na ochrannú funkciu trestu zahŕňajúcu v sebe požiadavku na ochranu spoločnosti pred páchaním trestných činov.

Podľa názoru konajúcich súdov v prípade odsúdenej teda nie je dané kvalitatívne naplnenie materiálnej podmienky v podobe očakávania, že odsúdená v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá návrh ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zák.

Vzhľadom na všetky vyššie sumarizované skutočnosti rozhodol nadriadený súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.